

Ünnepségek a fővárosban a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 52. évfordulója alkalmából

(Folytatás az 1. oldalról)

Velődés- és Művészeti Állami Bizottság alelnöke és N. I. Mohov, a szovjet kulturális küldöttség vezetője rövid beszédet tartott. Hangsúlyozta, hogy meggyőződése szerint a Szovjet Kultura Napjai előmozdítják a román és a szovjet nép együttműködési és baráti kapcsolatainak bővülését.

Csajkovszkij V. szimfóniájának és Prokofjev VI. szimfóniájának előadását a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Hétfő szovjet művészeti kiállítás nyílt meg a fővárosi Művészeti Galériában.

Rövid beszédet tartott S. Gornescu mérnök, a Romániai Fotóművészek Egyesületének főtitkára és I. N. Szleznyov, a Szovjetszkoje Foto című folyóirat szerkesztő kollégiumának tagja.

Az ARLUS Fotónács meghívására a fővárosba érkezett a Szovjet-Román Baráti Társaság küldöttsége, élén A. N. Zdanovval, a Szovjetunió helvetes közlajipari miniszterével, hogy részt vegyen a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken.

Hétfő este Budapesten román-magyar megállapodást írtak alá a határfolyókák, valamint a határt átszelő folyókra vonatkozó hidrotechnikai kérdések rendezéséről, valamint más, öntözési és vízgazdálkodással kapcsolatos megfigyeléseket. Román részről a megállapodásokat és megfigyeléseket Barbu Popescu földművelésügyi és erdőgazdálkodási miniszter-helyettes, magyar részről pedig Degen Imre, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke és dr. Gergely István helvetes földművelésügyi és élelmiszeripari miniszter írta alá. Az aláírást jelen volt Dimény Imre magyar földművelésügyi és élelmiszeripari miniszter, valamint Dumitru Turcuș, Románia Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete.

Visszhangok a Prágai Nyilatkozatra

BELGRÁD (Agerpres). Európa bábáiról és gyorsabban kell cselekednie, hogy létrehozza a békét, s az európai értekezlet minden halogatása kedvezőtlen, mivel nyilvánvalóan idővesztéssel jár. — írja a Borba című lap. „Kétségtelen, hogy egy ilyen értekezlet megfellebbezés elő kell készíteni”. „Az értekezleten biztosítani kell az igazi demokráciát, az összes részvevő egyenlőségét, s figyelembe kell venni a jelenlegi európai kapcsolatok reális helyzetét, a jelenlegi megosztottságot, a nehézségeket, a fennálló bizalmatlanságot és ennek okait. A hiánypótlás és a bármilyen megkülönböztetés elkerülése minden bizonnyal előfeltétele az értekezlet kimagasló sikerének” — állapítja meg a lap.

VARSÓ (Agerpres). A Varsói Szerződés tagállamainak prágai külügyminiszeri tanácskozásával foglalkozva a Tribuna Ludu című lengyel lap kiemeli, az értekezlet előtti helyzet azzal jellemezhető, hogy a kontinens országainak többsége helyesli az európai konferencia eszméjét. A Prágai Nyilatkozatot aláíró országok — emeli ki a lap — készen állnak megvizsgálni a konferencia gyakorlati előkészítését és sikerének biztosítását célzó összes javaslatokat.

A Nyilatkozat a Budapesti Fehérvári aláíró szocialista országok fontos lépése, amelynek célja kedvező feltételeket teremteni az európai értekezlet melletti összehívására — hangsúlyozza a Glos Pracy című lap.

PRÁGA (Agerpres). A Pravda című szlovák lap kiemeli azt a tényt, hogy az európai országok zöme, nem is szólva a közvéleményről, valamilyen formában állást foglalt a konferencia összehívása mellett. A több európai ország kormányának között jelenleg folyó tanácskozások rendkívül biztatóak — állapítja meg a lap.

MOSZKVA (Agerpres). Európában a népek közötti béke és barátság erőre a jövő — hangsúlyozza az Izvesztija a Prágai Nyilatkozatnak szentelt kommentárjában. A prágai tanácskozás elfogadott határozatok ismét kézzelfoghatóan bizonyítják, hogy

LE MONDE A Szövetség a haladásért halálára

Az 1961-ben John Kennedy által kezdeményezett Szövetség a haladásért hivatalosan eltemették. Már rég halottak. Nazon elnök pénteken el is mondta a gyászbeszédet. Az elnök számára befejeződött a kávéasztali kapcsolatok ideje, nemkülönben az USA dél-amerikai kontinens iránti különleges felelősségének az ideje. E gyetlen ország — mondotta — nem virágozhat fel egy egész kontinens. A fejlődésért vívott harc nem szorítkozhat egyetlen térségre. Világkérdésről van szó, amelyet világviszonylatban kell megoldani, s a kétoldali kapcsolatokat a sokoldali kapcsolatok kell, hogy kövessék. Meg kell szüntetni annak a felfogásnak, hogy az Egyesült Államok Latin-Amerika protektora és gyámja, tért kell, hogy válasszon az egyenlőségnek alapuló társulási felfogás.

Nazon ura terve elragadó. De ez az új felfogás alkalmazható-e olyan egyenlőtlen partnerek között, mint az Egyesült Államok és a latin-amerikai országok? Valószínűleg nem, s talán ezért Nazon elnök is volt annyira óvatos, hogy beszédét az alábbi rólis hangú figyelmeztetéssel kezdte: „Nem akarok fűt-fát igénylő Nem kívánok felcsodázni”. Valóban hátra is mutatnak az elnök beszédében „nagy ígéretek”. A szövetség lényegében egyenlőtlen vállalat tartalmát, nevezetesen azt, hogy megengedjük az amerikai segítség részesülését latin-amerikai országoknak, hogy a dollárokat ne költösködjék el költözködés módján az Egyesült Államokban. A feltételek között segíti előnyeit

A KÜLFÖLDI SAJTÓBÓL

tében Latin-Amerikának nyújtott hiteket. Nazon elnök más „realis” határozatait nagy nehézséggel ültöztetik: nem rajta mulnak, hogy azok teljesüljenek vagy sem. Ez a helyzet például a latin-amerikai termékek világpiacai meggyűjtésével. A Fehér Ház vezetője „realizmusának” egy másik követését: Washingtonban természetesen inkább demokratikus országokkal tárgyalva, de az Egyesült Államok attól sem fog idegenkedni, hogy szoba álljon a katonai diktatúrákkal. Sok évig így volt, s most először fordul elő, hogy ezt a doktrínát hivatalosan kihárítják, mint ahogy 1960 óta először fordul elő, hogy az amerikai elnök ily fontos bejelentést szentel Latin-Amerikának, elhárítva az illető országok többsége számára rendkívül szükséges belső reformokat.

A spanyolországi kormányváltás valamivel több egyszerű miniszteri cserénél, de lényegében semmiféle változást nem jelent a madridi rendszerben. A miniszteri tárcák cseréje egy jelentős szakaszt zár le a franciákkal szembeni frakciónak hatalmi vetélytársában. E harc most különleges jelentőségű, mivel ezután nem is annyira arról van szó, hogy kinek a kezében legyen a hatalom, hanem inkább arról, hogy ki fogja ezt gyakorolni Franco tábornok távoztása után. A legmagasabb szinten az a kérdés emlegetett már elrendezték: az államfői tisztség megválasztása után Juan Carlos de Bourbon Spanyolország királya lesz. De ki fog kormányozni? Az átszervezés arra mutat, hogy az Opus Dei katolikus szervezet „technikai” lesznek ezek, akiknek kezében a legutóbbi miniszteri tárcák van. A jelek szerint tehát a kormányváltással az Opus Dei végleges győzelmet aratott a Falange, a Spanyolországban hivatalosan megengedett egyetlen párt fölött, amely hosszú időn át a

NEMZETKÖZI ÉLETE

A szovjet kormány nyilatkozata

MOSZKVA. (Agerpres).

A Szovjetunió mint az 1962. évi genfi Laosz-értekezlet társelnöke november 3-án nyilatkozatot juttatott el a Laosz-egyezmény aláírásához. A nyilatkozatban Andrej Gromiko, a Szovjetunió külügyminisztere hangsúlyozza, a Szovjetunió kormányának elítélte az Egyesült Államok laoszi akcióit és kidomborítja, hogy a helyzetért a felelősség maradéktalanul azokra, az erőkre hárul, amelyek igyekeznek egy újabb agresszív háborús frontot kialakítani a délkelet-ázsiai népek ellen. Ezek az akciók sértik az 1962. évi genfi egyezményeket, amelyek az USA is aláírt — szövegezi le a szovjet miniszter.

Jelenkori Történelmi Szótár

A Rencontres kiadóhivatal gondozásában megjelent a Jelenkori Történelmi Szótár (1776—1969), amely politikai és államférfiak életrajzi adatait tartalmazza. A kötet 650 oldalas, 34 ország, köztük Románia, 65 történetese vett részt.

A KOREAI NDK VÁLASZA az ENSZ-központú politikai bizottságának határozatára

PHENJÁN (Agerpres).

A Koreai NDK külügyminisztériuma nyilatkozatban ítélt el az ENSZ-központú politikai bizottságának határozatát az ország képviselőjének „feltételes meghívására”. A koreai ENSZ-vitájára. Amint a dokumentum rámutat, a politikai bizottság határozatának célja éppen az, hogy megakadályozza a Koreai NDK képviselőjének részvételét a vitában. A Koreai NDK kormány úgy véli, hogy a határozat közvetlenül csorbitja az ENSZ-Alapokmány elveit és sérti a koreai nép szuverenitását — emeli ki a nyilatkozat. Nyilvánvaló, hogy az ügyben közvetlenül érdekelt Koreai NDK képviselőjének részt kell vennie a kérdés vitájában, s hogy egy közvetlenül érdekelt fél részvételét nem szabad semmilyen „feltételhez” kötni. Mi több, az úgynevezett „feltételes meghívás” egyértelmű azzal, hogy a Koreai NDK kormányának fogadnia kell a Dél-Korea megállapításait, gyarmatizációját, katonai támaszpontjait, változtatását. Márpedig nem fogadhat el ilyen követelést egy szuveren ország, ha ragaszkodik nemzeti méltóságához — hangsúlyozza a dokumentum.

A Koreai NDK kormányának számításait rámutatott, semmire és érvénytelennek tekint minden olyan ENSZ-határozatot, amelyet a koreai nép érdekei ellen, képviselőinek részvétele és hozzájárulása nélkül fogadtak el. A nyilatkozat befejezésül kiemelte, hogy a Koreai NDK képviselőjének részt kell vennie a kérdés vitájában, s hogy egy közvetlenül érdekelt fél részvételét nem szabad semmilyen „feltételhez” kötni. Mi több, az úgynevezett „feltételes meghívás” egyértelmű azzal, hogy a Koreai NDK kormányának fogadnia kell a Dél-Korea megállapításait, gyarmatizációját, katonai támaszpontjait, változtatását. Márpedig nem fogadhat el ilyen követelést egy szuveren ország, ha ragaszkodik nemzeti méltóságához — hangsúlyozza a dokumentum.

KÜLFÖLDI TÁVIRATOK

KAMBODZSA KÜLÜGYMINISZTERIUMA jegyzékelt intézkedést az USA Pnom Penh-i nagykövetségéhez, s ebben tiltakozik amiatt, hogy az amerikai-saigoni csapatok október 4-én Svieneg és Preyeng tartományban behatoltak kambodzsai területre. Nvok kambodzsai állampolgárt megöltek, kettőt megsebesítettek. A kambodzsai kormány követeli az Amerikai Egyesült Államoktól, hogy vessen véget a provokációs akcióknak — hangsúlyozza a kambodzsai külügyminisztérium jegyzéke.

VASÁRNAP RAFAEL CALDERA ELNÖK utasítására fegyveres erők szállták meg a Központi Egységet épületet. Hivatalosan bejelentették, hogy az akcióra, amelyben 2000 katonára és rendőrről van szó, azért került sor, „nehogy rosszabbra forduljon a helyzet a fővárosban”. Mint ismeretes a napokban heves összecsapások voltak Caracasban a diákok és a rendőrközött. Az egyetemi épületek megszállása során egy diák és egy katona életét veszítette, husz ember megsebesült.

VASÁRNAP NEW YORKBAN ELHUNYT Tanzánia és Malávia állandó ENSZ-képviselője. Akili Danieli tanzániai delegátus szívroham következtében halt meg. Yusef Dato Mohammed Ismail képviselőkről. A hét elején például a képviselőház újabb 100 millió dollárral megnyitotta az 1969—1970-es költségvetés kere.

malajziai képviselő pedig egy hét-elzötti sebészi beavatkozást követeltében hunyt el. Az Egyesült Nemzetek zászlaját fellobogósították.

A FÜLÖP-SZIGETI EGÉSZ-SÉGÜGYI HATÓSÁGOK közölték, hogy a kolera miatt hat személy életét veszítette. További 34 esetről is érkezett jelentés az ország fővárosába. Eddig 135-en haltak meg a Fülöp-szigetek különböző vidékein pusztító kolerajárvány következtében.

A VIETNAMEI HÁBORÚ ELLEN tiltakozó amerikai fiatalok egy nagyobb csoportja elfoglalta az indianapolis-i sorozati és megsemmisített egy nagy köteg mozgószíni parancsot. A sorozat írója igazgatóságához írt levelükben rámutatnak, ezzel akarják felhívni a közvélemény figyelmét arra, hogy az USA kormány figyelmen kívül hagyja a szabadságjogokat. Meggyőződésük szerint az amerikaiak helyeselni fogják akciójukat.

A JAPÁNBA ELO OKINAWA-IAK vasárnap nagygyűlést tartottak Tokióban. Határozatukban követelték a szigetek visszacsatolását Japánhoz és az okinawai amerikai támaszpontok felszámolását.

A spanyolországi kormányváltás valamivel több egyszerű miniszteri cserénél, de lényegében semmiféle változást nem jelent a madridi rendszerben. A miniszteri tárcák cseréje egy jelentős szakaszt zár le a franciákkal szembeni frakciónak hatalmi vetélytársában. E harc most különleges jelentőségű, mivel ezután nem is annyira arról van szó, hogy kinek a kezében legyen a hatalom, hanem inkább arról, hogy ki fogja ezt gyakorolni Franco tábornok távoztása után. A legmagasabb szinten az a kérdés emlegetett már elrendezték: az államfői tisztség megválasztása után Juan Carlos de Bourbon Spanyolország királya lesz. De ki fog kormányozni? Az átszervezés arra mutat, hogy az Opus Dei katolikus szervezet „technikai” lesznek ezek, akiknek kezében a legutóbbi miniszteri tárcák van. A jelek szerint tehát a kormányváltással az Opus Dei végleges győzelmet aratott a Falange, a Spanyolországban hivatalosan megengedett egyetlen párt fölött, amely hosszú időn át a

ENSZ Határozattervezet a rasszizmus ellen

NEW YORK. (Agerpres). Az ENSZ-központú gyűlési és nem autonóm területekkel foglalkozó bizottsága határozattervezetet fogadott el, s ebben felhívja Nagy-Britanniát, vegyen igénybe minden eszközt, beleértve az erőszakot is a rhodésiai rasszista rendszer felszámolására. A határozati javaslatot betervező afrikai és ázsiai országok egyben kérik, hogy a Salisbury rendszer elleni szankciókat terjesszék ki a Dél-afrikai Köztársaságra és Portugáliára is.

Hírek az Apollo-12-ről Utolsó előkészületek a holdutazásra

CAPE KENNEDY Agerpres. Alan Bean, Charles Conrad és Richard Gordon asztronauták hétfőn megkezdtek utolsó előkészületeiket az Apollo-12 holdutazásához. A november 14-ig kitűzött felbocsátásig idejű legnagyobb részét szimulátorokban töltik, s mindegyikük számtalanszor begyakorolja a tiznapos ürtékekenység alatt végzendő műveleteket. Ezenkívül megnehávn „holdtopográfiai leckét” vesznek és többször fognak repülni olyan különleges berendezési gépekben, amelyekben hozzá szoknak a súlytalanság állapotához. Az asztronautákkal párhuzamosan Cape Kennedy sokezer mérnöke, repülési ellenőre és munkása vizsgálja felül az Apollo-12 gépi építményének egész szerkezetét, hogy a terve-

zett időben, november 6-án (Greenwichi idő szerint 24 óra) megkezdődjék a most már igazi visszazárlás. Eddig egyetlen olyan hibát sem találtak, amely miatt a programot módosítani kellene. Még kérdéses probléma a színes televíziós kamera, amit kiserelték a holdmodulból, mert az eddigi kísérletek nem voltak kielégítőek. Ha az utolsó kísérletnél is használatlanul bizonnyal, a tv-nézőknek meg kell elégedniük a júliusban Armstrongék által közvetített képek minőségével. Az első Holdra szállásához hasonlóan, a tévé-közönség figyelemmel követheti az asztronauták tevékenységét a Holdon, de ezúttal két, egyenként 3—4 órás adás keretében. Mint már köztudott, a holdmodul a Viharok-tengerében száll le.

Feladata: tudományos kutatás

WASHINGTON. (Agerpres). Aig az első ember holdra szállásának mindenképp pszichológiai jelentősége volt, nevezetesen bizonyítani egy ilyen akció megvalósíthatóságát, az Apollo-12 feladata elsősorban tudományos vonatkozású — hangsúlyozza a NASA képviselője. A legfőbb feladat olyan bonyolult szerkezetű készülék felszerelése a Holdon, amelynek legalább egy esztendőn át kell továbbítani a tudományos kutatások eredményeit a Földre.

Az összesen 127 kilós készülék öt szerkezetből áll. Ezek regisztrálják és továbbítják a Földre az esetleges kéregmozgásokat, a mágneses mező vonzerejét, a holdi „légtér” villamosságának sajátosságait és jellegzetességeit, a napsugárzás irányát, erejét és kihatását a holdtalajra. A készülékek energiaszükségletét egy 238-as plutóniummal működő nukleáris generátor fogja szolgáltatni. Ilyen generátort most szállítanak először más égitestre.

A tudósok főleg azokat az adatokat várják türelmetlenül, amelyek tisztázzák a holdi „légtér” viszonyait, a holdi felületet, de mindaddig megválaszolatlanul maradt problémákat. Az Armstrong és Aldrin által a Nyugalom-tengerben felszerelt szeizmometerek számos olyan adatot továbbítottak, amelyek alapján feltételezik, hogy a Hold belsejének szerkezete hasonló a földmagéhoz, következtetésük alapján nem kihiült égitest. Sok olyan kéregmozgást rögzítettek, amelyeknek természetét nem sikerült pontosan megmagyarázni.

A szeizmometerek, amelyeket Alan Bean és Charles Conrad a Viharok-tengerben felszerelték, megszakítás nélkül foglalkoznak a holdi „légtér” viszonyait, a holdi felületet, de mindaddig megválaszolatlanul maradt problémákat. Az Armstrong és Aldrin által a Nyugalom-tengerben felszerelt szeizmometerek számos olyan adatot továbbítottak, amelyek alapján feltételezik, hogy a Hold belsejének szerkezete hasonló a földmagéhoz, következtetésük alapján nem kihiült égitest. Sok olyan kéregmozgást rögzítettek, amelyeknek természetét nem sikerült pontosan megmagyarázni.

DEL-VIETNAM

A hazafias erők sikerei

A Felszabadulás hirtünyök ség közölte, hogy a dél-vietnami hazafias erők októberben 450 támadást hajtottak végre amerikai-saigoni katonai támaszpontok, repülőterek és más célpontok ellen. A múlt hónap első tíz napjában a NFF-egységek Quang Ngai és Quang Nam tartományban, valamint Hue, a volt császári főváros környékén mintegy 1700 ellenséges katonát öltek meg vagy sebesítettek meg. A magas fennsíkok vidékén a hazafiasok több mint 1500 amerikai-saigoni katonát tettek harcképtelenné.

Kormányátalakítás Spanyolországban

háború után következett be. Ezt követően, a múlt évtizedben a kormánytalan válság arra késztette El Caudillót, hogy erőfeszítéseket tegyen az ország gazdasági fejlesztése érdekében, s ekkor munkatársait a Falangen kívül, főleg az Opus Dei pártjához köztöboroz-

NAPI KOMMENTÁR

ta. Valamivel később, amikor már pontosan körvonalazódott Franco kora monarchia helyreállítására irányuló terveit, a Falange keretében monarchiellenes áramlat indult, amely főleg azt ellenzte, hogy a tábornok közvetlen ellenőrzése alatt nevelt Juan Carlos herceget Spanyolország leendő királyának jelöljék ki. Az utódlási

probléma körüli vitával csordultitelt a pohár. Tény az, hogy Spanyolországban új kormány vette át a hatalom gyepjéjét. Milyen következményekkel járhat ez az esemény a rendszeren belüli érdekelletlenek közül? A megfigyelők zöme szerint aligha történik változás a spanyolországi tekintélyuralom lényegében. „Hiba volna, ha a demokraták túl sok reményt fűznének az új spanyol kormányhoz” — állapítja meg a Financial Times című angol lap, majd így folytatja: „Az a tény, hogy továbbra is Franco tábornok marad az állam és a kormány feje, valamint a hadsereg parancsnoka, valószínűleg utalás arra, hogy nem lesznek gyökeres változások, legalábbis a belpolitikában”. A Le Monde is csatlakozik ehhez a véleményhez. „Tulajdonképpen a valóban lényeges változást várni a jelenlegi politikában”. A Le Fi-

gáro viszont éppenséggel egy véli, hogy „ettől a kormánytól csak a konzervatív irányzat erősödése várható”. Végül a munkatanácsok (illegális szakszervezetek) országos bűrája szerint „az Opus Dei utasításainak a Falange fölötti győzelme” van szó. Ez a kormányváltás azt jelenti, hogy fokozódik a külföldi nagytőkével szembeni behódolás és az eddigi legkeményebb megtorlásokra lehet számítani”. Külpolitikai téren a megfigyelők a nyugatbarát irányzatok erősödésére számítanak. Nem véletlen, hogy Castiella volt külügyminiszter lett most a bírálatok céltáblája. Konzervatív körök ugyanis azzal vádolják, hogy politikájának „semlegességi” színezete volt. Állítólag most már sokkal könnyebb lesz annak a szerződésnek a megkötése, amelynek alapján az USA katonai támaszpontokat tart fenn Spanyolországban, s az új kormány első és leglényegesebb célkitűzése a Közös Piachoz való csatlakozás lesz.

N. RATES